

L'home que venia llibres al tren (Capítol II)

Un relat de: [Sibil-la de Fortià](#)

L'Helena sempre havia dit que a ell li passava exactament com a en Bohumil Hrabal. Que li feia falta un bon ordinador. Bé, de fet, a en Hrabal no era un ordinador el què li havia fet falta, sinó una màquina d'escriure. De les d'abans. I una habitació neta i polida. I el temps, omplert de calma. Ho havia dit la seva dona, de la boca del mateix Hrabal, en un llibre que l'Eudald havia regalat a l'Helena. I fins que no va tenir la màquina d'escriure i el temps - ai las!, el temps - no va poder explicar aquelles històries tan esplèndides. Frases que tenien ànima per si soles. «És molt important disposar dels recursos necessaris», diuen.... Així, en el transcurs dels anys, entre petons, entre sospirs, l'Helena havia convençut l'Eudald perquè s'apuntés a classes d'informàtica.

I l'Eudald ho havia fet. La sensació inicial de penediment per haver-li regalat aquell llibre aviat es va transformar en una font d'oportunitats inesperades. S'havia apuntat a classes de "windows" i a classes de "word". Tot junt. En una acadèmia d'un barri dels que avui també anomenen "cool". «Diuen que són més bons, aquests». A més de ser més bons, també tenien dos bars, a banda i banda, amb clients que pertanyien a l'audiència incondicional de l'Eudald. Ell ho sabia, ho havia sabut des del principi, quan va decidir apuntar-se a una acadèmia, pagar la inscripció, només perquè l'Helena estigués contenta i obrís la boca d'un cantó a l'altre. Els llavis rojos formant un dibuix d'encís. Promeses de petons tan dolços... Ho sabia llavors i ho va saber mentre, amb la carpeta la mà, es passava la primera, la segona... i fins a la vintena i darrera classe, alternant aleatòriament entre el bar de l'esquerra i el bar de la dreta. Explicant i manipulant les històries de cambrers i de poetes que guardava a la memòria. Embadalits els clients d'un bar i embadalits els clients de l'altre.

L'Helena mai ho havia sabut.

Recordava aquells temps amb nostàlgia. I enlloc d'esbossar un somriure de picardia, ara sentia com una glopada agra li pujava coll amunt. Es feia vell.

No volia apuntar-se a classe d'informàtica. Les màquines eren unes bèsties d'acer que sempre l'havien amoïnada de forma descomunal. En els moments més baixos, presagiava un futur tacat de sang. La humanitat esclavitzada, nua, desposseïda del saber per sempre traspasat a trossos de ferralla. Li feia angúnia veure com els xiquets ja no sabien fer arrels quadrades sense aquell nou apèndix de la mà que es deia calculadora. No, el record cada vegada més persistent de l'Helena i dels seus llavis no podia malmetre els trets més inconfusibles de la seva personalitat. Era l'Eudald Fontana i ho seria sempre.

Va treure la pols, doncs, a la seva vella Olivetti, que si bé era una màquina no estava dotada d'aquell grau de complexitat que feia tan temibles a les altres. Treure la pols... hòstia!. Mai una frase havia reflectit tan bé la realitat. La pols... muntanyes de merda... la màquina d'escriure semblava un cim eternament nevada. Ple de porqueria. La neteja el va distreure una bona estona. Era una feina mecànica. Com pelar patates. Al seu voltant, tot era silenci. I enmig del no-res i del drap i la brutícia va començar a recopilar amb delit totes aquelles històries, certes o no, que tants cubates li havien permès beure de franc.

En tenia moltes. I cada cop que les recordava adquirien nous matisos, anècdotes mai narrades, finals diferents. L'Eudald era una màquina d'explicar contes. Un trobador de la ciutat. Un mentider amb gràcia. Una font inesgotable de guions cinematogràfics que mai arribarien a la gran pantalla. Les escrivia d'una tirada i un sol cop, les històries. Ni tan sols les repassava. Una segona lectura li hauria revelat noves possibilitats, canvis que retardarien el seu final un interval de temps preciós. Va pensar que, abans de deixar-lo, els pits de l'Helena havien començat a caure. I que havien caigut mentre ell posposava aquell moment crucial, la publicació dels seus relats, una vegada i una altra. Per pura ganduleria. Perquè sempre es podia esperar una mica més... En aquells moments, però, sabia del cert que volia publicar, tan sí com no. I ho volia fer ara, que l'Helena, fos on fos, encara tenia els llavis vermells de foc i els pits més o menys majestuosos.

Quan va tenir unes quantes històries plasmades damunt el paper, va pensar que li calia un mitjà de difusió. Un escriptor no podia ser un escriptor sense haver publicat un llibre. Es va presentar a diversos concursos literaris. De l'ajuntament de Sant Pere de Vilapastada, del barri del Pedró de Baix, de l'Ateneu dels Clàssics... No en va rebre cap resposta. Es va enfonsar un pèl. Tenia, però, quaranta-cinc anys, i prou experiència a l'esquena com per saber que els contes de la Ventafocs són els contes de la Ventafocs i que, com diuen els que creuen, Déu ajuda a qui ajuda a sí mateix. Així doncs, només mig decebut, va decidir fer el que havia estat fent inconscientment durant tants anys: buscar-se la vida.

Cada nit, després de pelar la darrera patata i treure's el davantal, observava. L'argentí que cada dia

s'emblanquinava per restar palplantat al mig de la Rambla, exercitant només els músculs un instant d'entre altres molts. Els hongaresos que feien rodolar boles per sobre d'altres boles i somreien. Aquell gallec gras, tan ben peixit, que folrat de túniques brodades d'estels i de llunetes, repassava les línies de les mans mentre xiuxiuejava profecies. Els observava a tots, mentre engolia amb parsimònia el fum de la darrera cigarreta inacabada. «Renoï, com s'espavilen». Havien trobat d'una manera o altra canals propis per donar a conèixer el seu art, la seva perícia. El que tècnicament s'anomena "canals de difusió".

Se sentia cansat, de tan pensar.

Una nit, es va adormir amb un llibre de Hrabal entre els seus braços. Un homenatge a l'Helena. Com molts altres. Quan es va llevar, els ulls carregats de lleganyes matusseres: va veure-hi clar. Més clar que l'alba. Va ser com una revelació, tot i que ell sempre havia volgut restar desposseït de misticismes.

Els trens, tan transcendents a la vida i obra de Hrabal, serien el seu canal de difusió. Havien de ser trens regionals, on la gent disposava del temps necessari per pensar, per adormir-se. En un trajecte de dues hores es podien llegir de tres a quatre històries. Donar-ne el parer. Assimilar-les. Discutir-les i trobar-ne a la memòria de bessones, en altre temps llegides o, potser fins i tot, viscudes.... Hi havia, a més, el paisatge, les aigües infinites, ran de platja. El cel ennuvolat o lluminós. Els boscos i les cases. Que convidaven a deixar-se anar. La gent de fora... Hi havia, també, el silenci. O el brogit ineludible de l'activitat humana, les discussions, les flaires... Les mirades que es troben sense voler. La màgia d'allò que hom sap transitori.

Ho havia decidit. I en un rampell de determinació havia escollit, d'entre moltes, la línia Barcelona-Portbou, que passava per ciutats i masos. Que traspassava boscos i matolls. Que amanyagava mars. Plena d'estiuejants i viatgers.... Pujaria al Clot i compraria un bitllet, com un senyor. Es vestiria bé i portaria els llibres en un maletí de pell. Seient amb seguretat. Com ell sabia. I fent una sinopsi contundent, llençant l'ham amb valentia.... Vendria llibres. Els seus llibres, escrits amb una Olivetti dels vuitanta.

(Continuarà)